

V, 82.

2.417a

CVRIAM
REGNITIANAM
NON. NVLLO. IVRE
HERMVNDVRORVM
COGNOMINANDAM
DISSERIT. XVIII

VT

D. T. O. M

SERENISSIMVM. PRINCIPEM. AC. DOMINVM

DOMINVM

FRIDERICVM

MARGGRAFIVM. BRANDENBVRGI. DVCEM. PRVSSIAE
RELIQVA

FORTEM. SOSPITEM. INCOLV MEM. OBIRE. SINENTI

DIEM. NOMINALEM

D. V. MART. A. R. S. CIOCCCLX

GRATES. QVAS. DEBEMVS. DE. SCHOLA

PRO. TENERRIMO. IN. PRINCIPEM. OPTIMVM. ADFECTV
SVBPLICES. ACTVROS. AVDIANT

CVRIANI. PROCERES. CIVES. Q

EST. QVOD. OBNIXE. ROGAT

ISTIVS. RECTOR

PAVLLVS. DANIEL. LONGOLIVS. A. M

CAESAREAE. FRANCISCAE. LIBERALIVM. ARTIVM. ACADEMIAE. CONSILIAR
FAC. PHIL. LIPS. ADSESS. ET. SOC. IENENS. LATIN. SOC

HONORARIVS

CVRIAE. REGNITIANAE
LITERIS. IOANNIS. ANDREAE. HETSCHELII
GYMN. TYP

Interfectio II.

QVI HERMVNDVRORVM TERRAE FINES CIVILES?

Particula I.

Index dictorum.

§. I. <i>Quinam?</i>	§. V. Ab BOIIS?
§. II. <i>Num tales?</i>	§. VI. Ab MARCOMANNIS?
§. III. Ab RAETIS?	§. VII. Ab QVADIS?
§. IIII. Ab NARISCIS?	

§. I.

Separantur gentes mutuo metu, 1.) pactis, moribus, institutis, lingua dialectoue eiusdem. 2.)

§. II.

Fuisse HERMVNDVRIS istius modi limites ciuiles, haud grauatim cognosces, modo si non pigeat pedem efferre eorum finibus qua qua versum. Age dum, eas circumeas.

§. III.

Si paullo ante 1.) relata omne tulerint punctum; HERMVNDVRIS ex austro 2.) erunt proximi RAETI, 3.) quibus victis ROMANI tum rerum domini hic locorum.

§. IIII.

1.) Vt Cornelianis ex libello de Situ, Moribus et Populis Germaniae Cap. I. n. 1. vtar verbis in Iablonskiana redditus rotundissime per *beiderseitige Furcht*. Grotnitiana *durch die einander tragende Forcht* habent commodum sensum, si *gegen* ante *einander* fuerit insertum. Micyllianae *durch die forcht, damit sich eyn landt fur dem andern besorgt*, natum est circuitu loquendi. Pluribus ea enodarunt Cluuerius in German. Antiq. Lib. I. Cap. XI. et Lib. III. Cap. XXXXII. Berneggerus in Miscell. Quaest. et Iablonskius ad ista Taciti, aeque ac ab istorum inter-

prete Dithmaro aduocati Werlhofius in Not. Imp. Enucl. Spec. Sec. §. XXVI, p. 36. atque Ablancurtius.

2.) Ad quem modum ante me dudum sensit Lehmannus in Theatr. Hist. Memorab. Natur. Mifn. Montan. Super. Sect. I. Cap. II. p. 5.

§. III. 1.) Interfectionis superioris Part. III. §. III.

2.) Quo collocauit Cellarius in Notit. Orb. Antiq. Lib. II. Cap. V. Sect. III. §. LXXI.

3.) Quam in rem repetas Cap. II. Sect. II. Int. II. Part. II, N. I, §. VI. in medium posita.

4.) Vt et in hanc.

§. III.

Iuxta HERMVNDVROS agebant NARISCI, 1.) quos ex *Nabo* 2.) *Palatinatus*, qui vocatur, superioris fluuio haud ignobili nomen suum traxisse, sunt, 3.) qui perhibent dextro Apolline. Quae cum ita sunt comparata, HERMVNDVRIS a latere australi orientem versus 4.) egerint isti NARISCI, quoniam 5.) *Nabus* ex iugo montis, qui accolis ex arborum, quibus in primis est confitus, genere *Fichtelberg*, 6.) Latii stilo vtentibus 7.) haud quaquam ad amussim peritiorum adpellatur *Pinifer*, defluens non longe a Ratis-

B b 2

bona

1.) Scribit Tacitus in Germ. Cap. XXXXII. princ.

2.) De quo tantum, quantum sufficit, dabit §. VII. Narisciae meae.

3.) Quos exhibet nota 1. ad §. X. disertationis meae, qua iui monstratum, Curiam Regnitianam nullo iure Nariscorum cognominandam, in quorum, si non, vt par est, ponderas, sed solum numeras, numerum adscribes Vetterum et Dithmarum ad isthaec Corneliana, item Marbachium in Descript. Schoenek. Cap. I. §. XII. p. 7. In alia omnia discessit Iablonskius, neque id concessurum esse Auentinum in Annal. Boior. Lib. I. Cap. II. n. 1. dudum existimauit Brechenmacherus in Notit. Suen. Antiq. §. XIII. in Illustr. Wegelini Thes. Rer. Suen. Vol. I. p. 80. seq.

4.) Recte censentibus Schoppero in Chorograph. Teuton. Part. I. Cap. VII. p. 29. seq. Cluuerio in Germ. Antiq. Lib. III. Cap. XXVIII. Brechenmachero iam laudato, Pregizero in Continuat. Gent. et Regnor. Europ. ex Sueuis §. XX. in

Wegelinianorum Vol. I. p. 271. Durrio de Terr. Aduocat. Cap. II. §. I. Cellario in Notit. Orb. Antiq. Lib. II. Cap. V. Sect. III. §. LXXIII. Iankero in German. Med. Aeu. Part. II. Cap. I. §. III. p. 105. seq. Spenero in Notit. German. Antiq. Lib. V. Cap. VI. §. VI. p. 128. Eccardo in Franc. Orient. Lib. I. §. X. p. 7. Gen. de Falkenstein in Antiq. et Memorab. Nordgau. Part. I. Cap. I. §. V. et Part. V. Cap. I. §. XVII. p. 25. Cl. Steffensio in Hist. Vet. Teuton. Incol. Cl. III. p. 219. vt et Cornelianae German. Cap. XXXXII. pr. interpretibus Althame- ro, Beuthero, Vettero.

5.) Quod est videre supra in huius Cap. III. Sect. I. Int. I. Part. I. §. III.

6.) De quo satis egi et ibi et Part. insequenti II. §. III.

7.) Quibus argumenta non nullius momenti obposuisse, blandiebantur haud infimae caeuae docti nuper publica recitatione examinanti mihi non populari illa trutina sed artificis statera, an *Fichtelberg* Latinorum *Pinifer*,

bona 8.) Danubium influit, 9.) in cuius ripa HERMVNDVRIS
iisdem cum Romanis commercium, 10.)

§. V.

Hinc ipso sole oriente tegebantur HERMVNDVRI a BOIIS, 1.)
vnde 2.) BOIEMI 3.) nomen significans loci veterem memoriam, 4.)
quamuis

8.) De cuius vrbis nomine potiora
conquisiui, vbi inuestigabam, cur
Curia cognominatur Regnitiana,
§. VII.

9.) Quod in Notitia et Nariscom-
rum §. VI, et Hermundurorum
Cap. III, Sect. I, Int. I, P. I, §. III,
euici,

10.) De quo §. III, Part. III,
eiudem I, Interfectionis,

§. V. 1.) Qui indigenae a aliunde
huc delati et qua via, scrutati sunt
Cluuerius in German. Antiq. Lib. III,
Cap. XXX. Goldastus in Comment.
de Regn. Bohem. Lib. I, Cap. III,
Cellarius in Notit. Orb. Antiq. Lib.
II, Cap. V, Sect. III, §. LXXV.
Iunkerus in Geograph. German.
Med. Aeu. Part. II, Cap. I, §. III,
p. 82. seq. Schoepfelinus in Vindic.
Celtic. §. LI, LII, et LV. Roche-
zangius de Isaceren personatus in
Descript. Bohem. Part. I, Cap. I,
§. II, seqq. et, qui omnium locu-
pletissime, Meierus de Boiorum
Migrationibus.

2.) Teste Tacito de Sit, Mor. et
Popul. German. Cap. XXVIII,
n. 4.

3.) Ni potius *Boiohemi Boiohei-*
miae, quale in libris Velleii Pater-

culi Hist. Rom. Lib. II, Cap. CVIII,
n. 5. obuenerit originis Germanicae
prae se ferens *Boiorum patriam, se-*
dem atque *domicilium*, quae est ve-
ra interpretatio Althameri et Vetteri
ad ista Corneliana, Carionis Chronici
Penceri studio, continuati Lib. III,
editionis priscae Teutonicae p. 8. et
20. Glaseii in Hist. Pragmat. Bohem.
Cap. I, Thef. I, p. 6. quorum vestigia
fuerunt lecta in Nouissima Geo-
graphia Europ. Itiner. Tom. I, Lib. I,
Cap. III, §. I, p. 21. Audias tamen
quoque Wachterum in Glosar.
German. v. *Boheim* Tom. I, p. 187.
seq.

4.) In hunc vsque diem in nomi-
ne *Boeheim* vel *Boehmen* per tot se-
cula seruata, quod agnouerunt
praeter Althamerum, Beutherum,
Vetterum, Dithmarum, Iablonski-
um Corneli enarratores Cluuerius
Cellariusque nota 1. laudati, Goldastus
§. III, Iunkerus p. 83. Glaseius
nota 3. citatus, Rochezangius
§. II, Cl. Steffenus in Hist. Vet.
Teuton. Incol. Cl. III, p. 207. atque
Historia Vniuersi Terrarum Orbis
a doctis Britannorum profecta et a
Baumgartenio ad Teutones traducta
Lib. III, Cap. XIII, Sect. I, §. V.

quamuis mutatis cultoribus, 5.) qui BOIIS pulsus 6.) facti sunt 7.) MARCOMANNI 8.)

§. VI.

Hi MARCOMANNI 1.) pulsus 2.) olim 3.) BOIIS 4.) occuparunt fines HERMVNDVRRORVM, 5.) si quidem 6.) fuerint 7.) ὑπὸ τὴν Γαερσίταν 8.) ὕλην, quae iuncta 9.) Sudetis 10.) limiti II.) HERMVNDVRRORVM.

B b 3

§. VII.

5.) Vt verba Taciti nota 2. iam antea nominati faciam mea.

6.) Quod adparuerit §o infrequenti.

7.) Quod pluribus persecuti sunt Althamerus et Beutherus ad eadem Taciti, Carionis Chronicon a Peucero continuatum Lib. III, p. 9. Cluverius in German. Antiq. Lib. III, Cap. III, et XXX. Goldastus de Regn. Boheim, Lib. I. Cap. V. §. II. Koeleerus de Rege Marcomannorum Maroboduus §. III. Abelius in Antiquit. Teuton. et Saxon. Cap. II. §. III. n. 30. seq. III. Mascovius in Teuton. Hist. Lib. III. §. XVllll. Illustrissimus Comes Bunauis in Teuton. Imperat. et Imperii Hist. Part. I. Lib. I. p. 35. seq. atque auctoris Historiae Vniuersalis paullo ante nota 4. laudatae.

8.) De quibus aliqua in proxime sequentibus.

§. VI. 1.) Quorum adpellationem rimatus sum in nota 21. ad §. V. Sect. I. Cap. I. Lib. I. meae Notitiae Hermundrorum adhuc in serinio meo latitantis sed publicae luci paratae.

2.) Teste Tacito saepius citato

Cap. XXXII. n. 2.

3.) Anno P. C. N. XIII. si ratio recte fuit subducta ab Sommero de Regn. Vannian. Cap. I. §. II, nota (a) p. 15. vel anno prius ex calculo Speneri in Notit. German. Antiq. Lib. V. Cap. VI. §. Vllll. ni forte citius, ut mauult Ill. de Iusti de Expedit. Roman. in Germ. §. XXXVII. et XXXVIII. immo, si Eccardi de Orig. Germ. Lib. I. §. CXII. p. 246. argumentis persuadere, ipso illo tempore, quo Iesus Christus nasebatur.

4.) De quibus superiori §.

5.) Ita conceptis verbis edicitur in Carionis Chronici a Philippo Melanthono procurati (Lib. III. p. 6. Neque multum ab Arnolde de Hermunduris §. V.

6.) Ad mentem Ptolemaei Γεωγραφ. Ἰφρηγο. Lib. II. Cap. XI. cuius integrum locum transtuli in Varietiae meae §. VI.

7.) Consensu Willichii ad Tacitum nota 2. indicatum.

8.) De qua satis §. V. prioris Interfectionis Part. II.

9.) Ex rationibus ibidem excussis.

10.) De quibus factum fuit huius

§. VII.

Quod si 1.) ALBIS 2.) oritur 3.) in HERMVNDVRIS; 4.) eos QVADI 5.) contigerint, 6.) vt pote qui *Silesiae superioris* non nulla tenuerint. 7.)

Sed

III, Capitis Sect. I, Int. I, Part. I, §. III.

11.) Quod monstrari in iisdem, quorum index est supra nota 8.

§. VII, I.) Ita sane pronunciat Tacitus de German. Cap. XXXXI, extr.

2.) De quo scribendi locus erit paullo infra Sect. II, Int. I, Part. I.

3.) Quo pacto, ibidem §. III.

4.) Quibus caput istius fluminis quidam adierunt, plures negauerunt quorum omnes, ni quispiam se se conquirenti subduxit, ibidem coegi.

5.) Ante Tacitum de Sit. Morib. et Pop. German. Cap. XXXXII, princ. nulli veterum, qui ad nos peruenerunt, memoriae proditis, aliquot tamen sequioris aetatis, quos studiose comparavi nota 27. ad §. III, Lib. I, Cap. I, Sect. I, libelli nota I, ad praecedentem §. promissi.

6.) Quod qui expresse scripserit, nullum quidem noui.

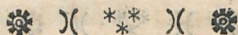
7.) Quo faciunt Carionis Chronicon Peucerianum Lib. III, p. 20. Brentius de Vocab. Region. et Gent. apud Tacit. Spangenbergius in Chron. Saxon. Cap. XIII, Cluenerius in German. Antiq. Lib. III, Cap. XXXI, Cromerus de Reb. Polon. Lib. I, Cap. XII, Sarnicius de Sit. et Ambit,

Vet. Sarmat. v. *Quadi* ad calcem Dlugosfi quondam Lipsiae prodeuntis Tom. II, p. 1881. Goldastus de Regn. Bohem. Lib. I, Cap. XII, §. II, Mieraelius in Antiq. Pomeran. Lib. I, §. XXXII, p. 33. Coraeus in Gent. Siles. Annal. p. 5. 7. et 17. Thebesius in Annal. Lignic. Part. I, Cap. I, §. I, princ. p. I. Rapoldus in Hist. de Illustr. Siles. Ducat. in de Sommersberg Siles. Rer. Script. Tom. I, p. 106. seq. inque hac collectione ipse colligens p. 256. Disf. I, §. I, immo idem hic eques Silesiae prius, quam in istum ordinem cooptaretur, dictus Sommerus in Regn. Vannian. Cap. I, §. I, quod vel ex nota p. 108, adlegati Tomi Siles. Rer. adparet, Lucae in Memorab. Siles. Part. I, Cap. I, p. 3. et Cap. II, p. 20. 22. Marbachius in Descript. Schoenek. Cap. I, §. XII, p. 7. Abelius in Antiq. Teuton. et Saxon. Cap. II, §. III, p. 183. item Contin. Hist. Prusf. et Brandenburg. Part. II, Cap. V, p. 390. III, Comes Bunauus in Teuton. Imperat. et Imper. Hist. Part. I, Lib. I, p. 36. Geograph. Europ. Itiner. noua Tom. I, Lib. III, Cap. III, §. I, p. 556. quibus adde Althamerum, Willichium, Benthherum et Vetterum ad Corneliana nota 5, excitatum,

Sed siste gradum viator! Viribus deficiare, si vno itinere omnes HERMUNDVRRORVM fines obire tibi fumeres. Respira vel die, qui FRIDERICIS sacer est. Isne tibi in memoriam reuocet beneficiorum nubem, quibus per PRINCIPEM, qui nomen et omen habet, fruimur diuino nutu, cui soli acceptum est ferendum, quod ne nunc quidem, quae inter arma silent, siluerint *scholae* et *fora* nostra. Vnum quodque horum duobus togatis hinc ad Musas Ienenenses transituris materiem praebebit pro PATRE patriae CLEMENTISSIMO vota, qua par est, nuncupandi pietate, quippe quod horum prior *theologiae*, posterior *foro* se deuouerunt.

CHRISTIANVS THEOPHILVS ROTHIVS a Patre Christophoro Heinrico probo quidem, qui tamen licis texendis prolem octuplam alebat vix ac ne vix Saxonia adhuc pacata, iam Marte irato plane non, Oelsnitio Vogtlandiae Saxonicae a. d. XII. Calendas Nouembres deducebatur secundo loco dominatus Curiam Brandenburgicam eiusdemque gymnasium et pauperum contubernium. Contendit adolescens cum natura, nequam parcioiem nactus est, factus inde timidior, rite praeparando repetendoque, quod est probi discipuli. Ausus est vel sexto mense anni LVII. quo in primae clasfis ciues fuerat cooptatus, quadragesimum nonum natalem SERENISSIMAE FRIDERICAE SOPHIAE WILHELMINAE nomine Curiani gratulari monstrando, *eiusdem tum patriae MATRIS CELSISSIMAE cum SERENISSIMO MARITO amicum in colendis Musis elegantioribus certamen ad easdem colendas suis ciuibus subdere calcar acerrimum.* Sed et superiori anno in memoriam gymnasii ducentorum et tredecim annorum in templo vrbis primario proposuit *scholas, quo infrequentiores, eo gratiores, aequè ac antea vernacula prorsà, additis tantum vorsa laudibus gratiisque.* Confirmauerunt titubantem Amthoriano, in quorum manu est positum, beneficio, qui est mos eorumdem, humanissime, quo suffultus progresurus est prope diem, quo decet cultu, ad limina Viri Magnifici Ioannis Ernesti Immanuelis Walchii, sub cuius primo fascium academicorum moderamine Salana denuo experiatur, qui flos sui a suis Walchiis de literis immortaliter meritis, vt inter ciues academicos recipiatur.

GEORGIVS CHRISTOPHORVS WETTENGELIVS prescit vestigia, quae et in Curiana et in Salana remanserunt, laude dignis-

gnisfima Parentis Viri Praenobilissimi Ioannis Adami, qui in foro Generosissimae Zedwicensis gentis Aschauiae ab actis publicis, natu maximus. Adeo autem pertinaciter operatus est Apollini Curiano, vt ei haud succlamandum: poterat has horas non perdere. Fuerunt argumento promptae et commodae ad doctorum quaesita responfiones. Fuerunt specimina iusto tempore nec vulgari industria exarata. Fuit oda Germanica, qua sibi ipsi sponte currenti addebat calcaria, *ne patiatur antecellere commilitones votis pro SERENISSIMO Curiani NVTRICIO*, quo feliciter imperante *extraneus flagrante vbique funestissimo bello Mineruae otius erat fruitus*, in PRINCIPIS Musis INDVLGENTISSIMI natali quadagesimo nono,

Discesurus est simul

MATTHIAS FRISCHIVS, quem natu maiorem Pater apud Schauensteinenses vicinos Consul et supra sortem suam sapiens Ioannes Adamus pridie Nonas Quinctiles seculi, quod agimus, anno quinquagesimo tertio ad athenaci nostri classem quartam eiusdemque alumneum adduxit. Ex eo literis, moribus et musica ita profecit, vt Illustre Consistorium Barutinum eum haberet dignum, quem satis tentatum ablegaret nuperime a. d. XVI. Calendas Februarias ad Helmbrechtenses in proximo Cantoris vices ibi obeundi causa, cuius fere per mensem iam dedit periculum non sine adplausu. Id ei fecit locum in his ipsis PRINCIPIS sibi CLEMENTISSIMI nataliis solennibus Graeco ore dicendi *de cantu verum Deum colendi genere perantiquo*, qui in nuperis Martinalibus Latino, *Lutherum haud fuisse bellicosum*, monstrauerat, vbi superioris auditorii auditoribus nondum per annum interfuerat.

Nulli horum Parentum, qui praesentiae suae spem faciunt exoptatissimam, depositum suum gratisimum appellati abnegamus, quin quodque cuique bonis verbis reddamus factum rectumque in publico, quem his rogatum imus, vrbis procerum ciuiumque confessu, eoque solito frequentiori, quam primum non integram clepydram sed vix quadrantem eius dederint memoriae *et iam de hac ipsa cathedra*, in quam de arca nostra angustiori non nulla nobis cum adportabimus, *olim bene meriti, Philippi Melanthonis, qui ante hos ducentos annos a. d. XIII. Calendas Maias literis fuit ereptus.*

Yb 4473

1078

ULB Halle

3

006 302 904

20

CVRIAM
REGNITIANAM
NON. NVLLO. IVRE
HERMVNDVRORVM
COGNOMINANDAM
DISSERIT. XVIII

VT
D. T. O. M
SERENISSIMVM. PRINCIPEM. AC. DOMINVM
DOMINVM
FRIDERICVM
MARGGRAFIVM. BRANDENBVRGI. DVCEM. PRVSSIAE
RELIQVA
FORTEM. SOSPITEM. INCOLV MEM. OBIRE. SINENTI
DIEM. NOMINALEM
D. V. MART. A. R. S. CIOCCCLX
GRATES. QVAS. DEBEMVS. DE. SCHOLA
PRO. TENERRIMO. IN. PRINCIPEM. OPTIMVM. ADFECTV
SVBPLICES. ACTVROS. AVDIANT
CVRIANI. PROCERES. CIVES. Q
EST. QVOD. OBNIXE. ROGAT
ISTIVS. RECTOR
PAVLLVS. DANIEL. LONGOLIVS. A. M
CAESAREAE. FRANCISCEAE. LIBERALIVM. ARTIVM. ACADEMIAE. CONSILIAR
FAC. PHIL. LIPS. ADSESS. ET. SOC. IENENS. LATIN. SOC
HONORARIVS

CVRIAE. REGNITIANAE
LITERIS. IOANNIS. ANDREAE. HETSCHELII
GYMN. TYP